

amikojn manĝi la kokinojn ; trovi rimedojn por ~i la mondon komenci uzadi la lingvon Z. Ige (uzata memstare). Adverbo signifanta la kaŭzon, k montranta la aganton : ĉio okazis ~e de tiu virino ; la malvenko de Anibalo ~e de Scipiono ; la fondo de Romo ~e de Romulo (Kp AGE DE, FARE DE).

Ignamo Z. Mangĉbla radiko de dioskorcoj.

Ignori (tr). Ne voli scii ; intence ne atenti ; konscie preterlasi : saĝulo ~as ofendojn Z ; la aeroplano ~as la landlimojn ; nia movado jam ne estas ~ebla. Kp ENTERIGI. Vd OKULO, KONSPIRO, STRUTE.

Igvano 𐌺𐌿𐌳𐌹𐌸. G. de grandaj lacertoidoj, brilkolora k kies karno estas tre ŝatata.

Igvanodonto 𐌺𐌿𐌳𐌹𐌸 𐌹𐌸𐌸. Grandega fosilia reptilio, vivinta en la kretaceo.

\* Iĝ. Sufikso almetbla al ĉiaj radikoj, esprimanta per si mem ŝanĝon de stato, ne precizigante ĉu la kaŭzo de tiu ŝanĝo estas ekstera (trudo, nepersona forto) aŭ interna (konscia aŭ senkonscia volo, evoluo ktp) ; ĝi povas sekve esprimi tute egale agon pasive toleritan (speĝulo romp~as) aŭ aktive faritan de la subjekto sur sin mem (mi sid~as ; ĉiuj pret~as al nia komuna festo Z ; grup~i ĉirkaŭ sia standardo Z ; klin~i antaŭ falsaj aŭtoritatoj Z ; ne deklin~i ae sia vojo Z ; li iom jel~is malantaŭen Z ; star~i Z ; lev~i Z).

I° Kun ne verba radiko, Iĝ signifas : « vole aŭ nevole transiri en la staton esprimatan de la radiko ; akiri, alpreni ian novan kvaliton » ; alivorte oni devas ĉiam subkompreni antaŭ la sufikso la finaĵojn -a aŭ -e :

A) Kun ADJEKTIVA radiko : akr~i (iĝi akra) ; ali~i, ktp (Kp IG) ; larinoj virinaj baldi~i sek~as Z.

B) Kun ADVERBA, PREPOZICIA aŭ AFIKSA radiko : al~i (veni al, sin meti al) ; al~i al la vico Z ; dis~i (iri disen) ; kun~i en la domo de siaj gepatroj Z, ktp.

C) Kun SIMPLA SUBSTANTIVA radiko, Iĝ aldonigas al la adjektiva formo derivita de la radiko : entuziasm~i (= iĝi entuziasma), ktp. Rim. 1 : Kun kelkaj substantivoj, kiuj montras nem kvaliton pli ĝuste ol objekton, Iĝ subkomprenigas antaŭ si la finaĵojn -o : an~i (iĝi ano) ; edz~i, fianĉ~i, ktp. Rim. 2 : Pro sia

pasiva senco, la sufikso Iĝ servas por derivi de substantivoj senpersonajn verbojn esprimantajn precipe komencan de divido de tempo : tag~as (tago komenciĝas) ; malen~i, krepusk~i ; post longa vintro ree printemp~os ; jam aŭtun~as k bruas la vento. Rim. 3 : Konforme al la ĝenerala principo permiscanta forlason de ĉiu ne tute necesa afikso, oni ofte formas senpere, sen prefiksa prep., el simpla substantiva radiko verbon signifantan tre larĝence « veni en la staton aŭ situacion de ; esti aranĝita en maniero de, laŭ la formo de ; ricevi la formon aŭ aspekton de ; esti provizita, garnita, kovrita per ». Ekz. : amas~i (veni en la staton de amaso, ricevi la aspekton de amaso) ; embaras~i (veni en embarasojn) ; korp~i (ricevi korpon) ; krue~i (ricevi formon de kruco) ; mask~i (sin kovri per masko) ; mont~is akvo Z ; ond~i (preni ondan formon) ; ord~i (ricevi ordan staton) ; pac~i (veni en pacan staton) ; pert~i (guti laŭ formo de perloj) ; sul~i (ricevi sulkojn) ; tru~i (ricevi truojn) ; vual~i (esti kovrata per vualo), ktp.

D) Kun SUBSTANTIVA RADIKO ANTAŬITA DE PREFIKSA PREPOZICIO Iĝ havas diversajn sencojn, laŭ la speco de la prep., sed la substantivo estas ĉiam komplemento de tiu prep. a) Kun loka prefiksa prep. Iĝ signifas : « vole aŭ nevole veni en la lokon esprimatan de la radiko » : albord~i (veni al la bordo) ; devoj~i (eliri el la vojo) ; enkaŝ~i, enlit~i (sin meti en kaŝon, en la liton) ; ensabl~i (esti puŝata en sablon) ; enŝip~i (eniri en ŝipon) ; entomb~i (esti metata en la tombon) ; envic~i (sin meti en la vicon) ; subakv~i, surmar~i, surter~i, surtag~i (sin meti sub akvo(n), sur maro(n), tero(n) aŭ lago(n)) ; surkruc~i (esti krucumata), ktp. b) Kun prefiksa prep. esprimanta senecon aŭ forigon, Iĝ signifas : « ne plu havi, perdi la objekton esprimatan de la radiko » : mallum~i (perdi sian lumon) ; senfoli~i (perdi siajn foliojn) ; senmask~i (forigi sian maskon) ; senplum~i (perdi siajn plumojn) ; detron~i (esti pelata for de la trono) ; senval~i (ne plu havi vualon), ktp. Rim. 1 : Ĉar kelkaj verbaj radikoj ne ebligas, ke oni divenigu de ili verbojn esprimantajn la manieron aŭ la sencecon, oni devas ilin tiri de la substantiva